

**Силабус
вибіркового компоненту ВК**

Основи наукових досліджень

Назва дисципліни:	Основи наукових досліджень
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2402
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра обліку і оподаткування
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Маліков Володимир Васильович, докт. наук з держ.управл., професор
Контактний телефон:	(050) 597-13-09
Е-mail:	ie_khnahtu@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Мета навчальної дисципліни - на базі узагальнення та систематизації отриманих в процесі навчання знань, вмінь та навичок ознайомити студентів з організацією науково-дослідної та науково-педагогічної роботи у вищих закладах освіти, озброїти їх сучасними методами наукових досліджень, формулювання наукових проблем, їх інформаційного забезпечення, систематизації результатів дослідження, методологією підготовки науково-дослідних робіт, в тому числі й магістерської роботи, захисту та впровадження результатів наукового пошуку, їх правовий захист, процес оформлення документів на право використання результатів інтелектуальної (творчої) діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є теоретико-методологічні засади наукових досліджень та право відносини у сфері права інтелектуальної власності.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів із станом наукової та педагогічної діяльності у вищих закладах освіти, місцем і роллю науки в державі;
- вироблення у студентів умінь щодо вибору та обґрунтування теми наукового дослідження та методів його проведення;
- формування у студентів умінь і навичок творчої роботи, проведення і оформлення наукових досліджень, передачі наукової інформації та впровадження результатів наукового пошуку;
- засвоєння змісту основних інститутів права інтелектуальної власності;
- вивчення базових нормативних актів у системі права інтелектуальної власності.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

вивчення цієї дисципліни не потребує спеціальної підготовки, програма середньої школи є достатньою, крім того: «Філософія»; «Правознавство» (бажано).

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність працювати автономно;
- здатність працювати у команді;
- здатність бути критичним та самокритичним;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність використовувати базові знання і практичні навички у питаннях пов'язаних з науковою діяльністю;
- здатність оцінювати необхідність страхового захисту з урахуванням специфіки підприємства чи організації;
- здатність формувати і реалізовувати комунікації в сфері наукової діяльності;
- здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері наукової діяльності та брати відповідальність за них;
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері наукової діяльності.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання наукової діяльності;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження економічних процесів у науці;
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	1 ЛК «Поняття науки і наукової діяльності»		1
	1 ПР «Науково-дослідницька діяльність студентів»	1	1

	СР «Наукова комунікація та наукова школа»	8	12
2	ЛК «Історія науки і наукознавство. Класифікація наук»	1	1
	ПР «Становлення класифікації наук в Україні»		
		1	0
	СР «Класифікація наук у країнах ЄС»	8	12
3	ЛК «Бухгалтерський облік як наука»	2	0
	ПР «Правила і постулати в бухгалтерському обліку»	2	0
	СР «Облікові теорії та світові бухгалтерські школи»	8	
4	12		
	ЛК «Наукові кадри: підготовка і кваліфікація»	2	1
	ПР «Особливості підготовки наукових кадрів в галузі обліку і оподаткування»	2	1
5	СР «Підготовка наукових кадрів у країнах ЄС»	13	
	12		
	ЛК « Проблема і тема наукового дослідження: порядок вибору і формулювання»	2	1
	ПР «Наукова проблема і обґрунтування теми дослідження»		
6		2	1
	СР «Алгоритм вибору теми наукового дослідження»	8	12
	ЛК «Пошук інформації та відбір матеріалу»		
		2	1
	ПР «Інформаційне забезпечення наукових досліджень»		
7		2	0
	СР «Робота з літературою, збір і обробка матеріалу»	8	12
	ЛК «Програма і план наукового дослідження»	2	0
	ПР «Розробка програми і плану наукового дослідження»	2	0
	СР «Плани кваліфікаційних робіт з обліку і оподаткування»		13
	12		
8	ЛК «Оформлення результатів наукових досліджень»	2	0
	ПР «Систематизація результатів економічного дослідження»		
		2	0
9	СР «Текст наукової роботи: мова та стиль»	9	12
	ЛК «Науковець і науковий керівник»	2	1
	ПР «Академічна доброчесність як невід'ємна складова забезпечення якості освіти»	2	1
	СР «Морально-етичні відносини науковця і наукового керівника»	13	14
Разом	ЛК	16	6
	ПР (ЛР, СЗ)	16	4
	СР	88	110

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): не передбачене.

Методи навчання:

- 1) вербальні (лекція, пояснення, розповідь);
- 2) наочні (ілюстрація, демонстрація);
- 3) практичні (різні види вправ і завдань, виконання розрахунків);
- 4) пояснювально-ілюстративні (пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами, презентація);
- 5) репродуктивний (виконання різного роду завдань за зразком);
- 6) активного навчання (ділові ігри, мозковий штурм, кейси, навчальна дискусія, виконання індивідуальних завдань).

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальну шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт: **не передбачене**.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K_1 + K_2 + \dots + K_n}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K_1, K_2, \dots, K_n$ – оцінка успішності -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100- бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
	5	100	4,45	89	3,90	78	3,35
	67 4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3
	66 4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25
	65 4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2
	64 4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15
	63 4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1
	62 4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05
	61 4,65	93	4,10	82	3,55	71	3
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
	4,55	91		80	3,45	від 0 до 1,77	від 0 до 34
	4,00 4,5	90		69 79	3,4	повторне вивчення	
		3,95			68		

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється:

- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 2.
- Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100		Відмінно	A Зараховано	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89		Добре	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C Зараховано	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D Зараховано	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66		Задовільно	E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59			FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34	Неприйнятно	Незадовільно	F Не зараховано	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

базова література

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
2. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. - 3-є вид., випр. і доп. – К.: Вища школа, 2008. – 271 с.
3. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукової діяльності: Навчальний посібник.- 3-є вид., випр. і доп. -К.: Кондор, 2007.-192 с.
4. Сопко В.В. Основи наукових досліджень. К., 1990.
5. Технологія соціально-економічних наукових досліджень (схеми та приклади): Навчальний посібник \ Укладач Дороніна М.С. .-Х.: ВД "ІНЖЕК", 2007.– 120с.
6. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій.- 2-є вид., випр. і доп., -К.: Академвидав, 2008. -196 с.
7. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 295 с.
8. Шубіна С.В. Методологія наукових досліджень. Опорний конспект лекцій- Харків: ХІБС УБС НБУ, 2008.- 52 с

допоміжна література

1. Державний стандарт України ДСТУ 3008 – 95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”.
2. Прадід Ю.Ф. Кандидатська дисертація: 150 запитань і відповідей. – Сімферополь: Таврія-Плюс, 2007. – 85 с.
3. Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт для студентів спеціальності 8.050106 «Облік і аудит» / авт.-уклад. Дікань Л.В., Самородова Н.М., Шубіна С.В., Легостаєва О.О. – Харків : ХІБС УБС НБУ, 2009. – 49, [1] с.

Додаткові джерела:

1. Економічна наука: проблеми логіки, методології, класифікації. Єременко В. \ Економіка України, 2006, № 12, с. 52 – 53.
2. Гончарова Н. П. Наука і інноваційний бізнес // Актуальні проблеми економіки.- 2008.- № 2.- С. 154-167.
3. Данилишин Б., Чижова В. Науково-інноваційне забезпечення сталого економічного розвитку України // Економіка України.- 2007.- № 3.- С. 4-11.
4. Левшин М. Різновекторна модельованість навчального матеріалу в контексті здійснення особистісно орієнтованого підходу // Вища освіта в Україні.- 2006.- № 1.- С. 13-17.- Бібліогр.: с. 17.
5. Кулик Є. Дидактична характеристика процесу самоосвіти // Вища освіта в Україні.- 2007.- № 1.- С. 102-107.- Бібліогр.: с. 107.
6. Невмержицький О. Педагогічні технології - зваби і загрози // Вища освіта в Україні.- 2006.- № 1.- С. 97-101.- Бібліогр.: с. 101.
7. Заборотько В.Р. Самоосвіта і сучасність: проблеми, вимоги, прогнози \ Статистика України.- 2007.- № 9.- С. 35-42- Бібліогр.: с. 42.
8. Шубіна С.В., Щетиніна Н.Ю. Напрямки вдосконалення аналізу та аудиту звітності підприємства про фінансові результати \ Студенческая зима в Бресте – 2007: Збірник наукових робіт студентів II міжнародної студентської наукової конференції регіональних університетів. - м. Брест: Брестский государственный технический университет, 2008. - С. 109-112
9. Самородова Н.М., Шубіна С.В. Контролінг як складова внутрішнього аудиту на підприємстві \ «Культура народів Причорномор'я» № 133, 2008г. Межвузовский центр «Крым», С. 219-221.
10. Савин С.Я. Наука інноваційні розробки // Актуальні проблеми економіки.- 2009.- № 1.- С. 133-140.
11. Троповський В.В., Мокля О. М. Фінансовий аспект наукових розробок та їх впровадження у виробничу сферу// Фінанси України.- 2008.- № 3.- С. 18-25.

12. Шубіна С.В., Гнип Н.О. Головні напрямки організації інформаційного забезпечення фінансового потенціалу підприємства // Вісник УБС НБУ (м. Київ). – 2009 .- № 1 (4). - С. 67 – 72.
13. Славюк Р.А., Жалко О.В. Механізм управління рівновагою інвестиційних грошових потоків акціонерних товариств // Вісник УБС НБУ (м. Київ). – 2009 .- № 1 (4). - С. 57 –62.

Розробник (розробники)

силабуса навчальної дисципліни

підпис

Володимир Маліков

Завідувач кафедри

обліку і оподаткування

підпис

Тетяна Ковальова